

Stalino KELIU

LKP(b) KUPIŠKIO APSKRITIES KOMITETO IR
KUPIŠKIO APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Eina 3-ji metal | 1948 m. gegužės 4 d. | Kaina 20 kp
№ 35 (90)

Trečioji Valstybinė paskola TSRS liaudies ūkiui atkurti ir išvystyti

Bolševikų partija ir tarybinė vyriausybė diena iš dienos nenuilstamai rūpinasi darbo žmonių gerovės pakėlimu. Šiandien mūsų šalies liaudies ūkis milžiniškai žengia į priekį, baigiamos gydyti karo paliktosios žaizdos. Liaudies ūkis nekuriuose srityse net ir pralenkė prieškarinį lygį.

Dėl sėkmingo liaudies ūkio atkūrimo bei tolimesnio išvystymo ypatingą reikšmę turi dabar išleistoji Trečioji Valstybinė paskola TSRS liaudies ūkiui atkurti ir išvystyti. Ji darbo žmonių masėse gavo visapusišką pritarimą ir jos pasirašymas vyksta su didžiu entuziazmu.

Kiekvienas dirbantysis puikiai supranta, kad jo paskolintas valstybei rublis nepateks į kokio nors kapitalisto kišenę, bet jis bus panaudotas liaudies gerovės pakėlimui.

Tarybinė liaudies ūkis žino, kam yra skolinami pinigai valstybei. Mes šiandieną matome dieną iš dienos augančią pramonę, žemės ūkį ir kultūrinį gyvenimą.

Šiandien nerasi tokios kapitalistinės šalies, kuri per tokį trumpą laiką būtų sugebėjusi nuveikti tokį milžinišką šalies ūkio atkūrimą darbą, kaip kad dabar vyksta mūsų socialistinėje tėvynėje. Todėl ir nėra nieko nuostabaus, kad tarybinė liaudies ūkis ir šia—trečiąją Valstybinę paskolą sutinka kaip teisingą partijos ir vyriausybės priemonę dėl greitesnio šalies dirbančiųjų gyvenimo suklestėjimo.

Mūsų apskrities darbininkai, darbo valstiečiai ir inteligentija taip pat parodo savo

sumaningumą ir atsidavimą savajai bolševikų partijai ir tarybinei vyriausybei, sėkmingai realizuodami Trečiąją Valstybinę paskolą TSRS liaudies ūkiui atkurti ir išvystyti. Sėkmingas Trečiosios paskolos realizavimas duos galimybę dar greičiau pakelti šalies dirbančiųjų gerovę, sustiprinti mūsų tėvynės karinį pajėgumą. Tuomet mes dar drąsiau stovėsime pasaulinės taikos sargyboje.

Todėl kam svarbu, kad mūsų socialistinė tėvynė dar daugiau sustiprėtų, kad mūsų liaudies dar sėkmingiau baigtų IV - jį penkmečio planą per ketverius metus, tas privalo visapusiškai prisidėti prie Trečiosios Valstybinės paskolos TSRS liaudies ūkiui atkurti ir išvystyti realizavimo.

Prieš visas partines ir tarybines organizacijas stoja atsakingas uždavinys plačiai išaiškinti darbo žmonėms šios paskolos svarbą. Agitaciniu žodžiu pasiekti, kad paskolos pasirašymas virstų dirbančiųjų solidarumu, jų susipratimo demonstracija. Kiekvienas darbo žmogus, pasirašydamas Trečiąją Valstybinę paskolą liaudies ūkiui atkurti ir išvystyti, turi būti tikras, kad jo paskolintas rublis tikrai atneš krašto dirbantiems naujų laimėjimų. Tai bus indėlis į greitesnio liaudies ūkio atstatymo reikalą. Kartu su paskolos pasirašymo rinkėjais turi būti ir agitatoriai, kad pasirašančiam darbo žmogui dėl paskolos nebūtų jokių neaiškumų.

Paskolos pasirašymo pirmūnai

Kupiškio miesto įstaigų ir įmonių tarnautojai ir darbininkai, tik paskelbus Trečiosios Valstybinės paskolos TSRS liaudies ūkiui atkurti ir išvystyti pasirašymą, masiniai ir su pakilusiu entuziazmu ėmė skolinėti savo sutaupas valstybei.

Pirmiausia Kupiškio mieste pasirašė paskolą Apskrt. Vykdomojo Komiteto, Apskrties Finansų skyriaus,

prokuratūros ir Kupiškio žemės ūkio kooperatyvinės draugijos tarnautojai ir darbininkai.

Tik per 10 pirmųjų minučių realizuota 40.000 Rb paskolos. Per tą laiką visas Apskrt. Finansų skyriaus (ved. drg. Merkys) aparatas pasirašė paskolos už 25.775 Rb.

Paskolos realizavimas vyksta ir toliau. J. Jankaitis

Gegužės Pirmosios minėjimas Kupiškyje

Jau iš anksto rengėsi Kupiškio miesto darbo žmonės tinkamai sutikti pasaulio darbo žmonių kovinių jėgų apžiūros dieną — Gegužės Pirmąją. Miesto įstaigos, įmonės ir organizacijos skoningai pasipuošė vadų portretais, šukiais, plakatais, transparentais ir žalumynais.

Balandžio 30 d. vakare, kinoteatre „Aušra“ salėje iškilmingam posėdžiui susirinko geriausi miesto dirbantieji. Daugelis jų — Tėvynės karo dalyviai, apdovanoti koviniais TSRS ordinais bei medaliais. Iškilmingą posėdį atidarė Apskrties Vykdomojo Komiteto pirmininkas drg. Bendoraitis.

Ilgais plovimais ir ovacijomis drg. Stalino garbei susirinkusieji palydėjo pasiūlymą išrinkti į garbės prezidiumą VKP(b) CK Politinį Biurą su Didžiuoju Stalinu priešakyje. Pranešimą iškilmingame posėdyje padarė LKP(b) Apskrties Komiteto sekretorius drg. Grigėnas. Jis plačiai nušvietė apystovas, kuriose Tarybų sąjungos liaudies sutinka šią di-

džiąją proletariato šventę, smulkiai atžymėjo atsiekimus ir laimėjimus pokarinio penkmečio metais. Toliau pranešėjas plačiau apsisitojo ties tarptautine padėtimi ir Tarybų Sąjungos autoriteto išaugimu tarptautinėje arenoje. Tarybų Sąjunga kovoja už taiką ir demokratiją, už liaudies išvadavimą iš kapitalistinės priespaudos.

Po drg. Grigėno pranešimo, buvo įteikti LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Garbės raštai eilei asmenų, aktyviai pasižymėjusių vokiškosios fašistinės okupacijos padarinių likvidavime mūsų jaunojoje tarybinėje respublikoje. Apdovanotųjų vardu drg. Morevas padėkojo už aukštą apdovanojimą.

Po minėjimo sekė meninė dalis, kurią išpildė vietos gimnazijos moksleiviai.

Gegužės 1-ją Kupiškio miesto dirbantieji išsiliejo į gatves su raudonomis vėliavomis, vadų portretais ir transparentais. Jie susirinko prie gimnazijos, iš kur, orkestro vedami, organizuotai nužygia-

vo į stadioną. Čia prasidėjo mitingas, kurį atidarė drg. Bendoraitis.

Kalbėjusieji drg. drg. Nazarevas, Timofėjevas, Bulvydas ir Grotas vieningai išreiškė bendrą visos liaudies džiaugsmą šiemet sutinkant Gegužės Pirmąją. Jie kvietė visus Kupiškio darbo žmones nepasitenkinti atsiektais laimėjimais, o dar daugiau kovoti liaudies darbui.

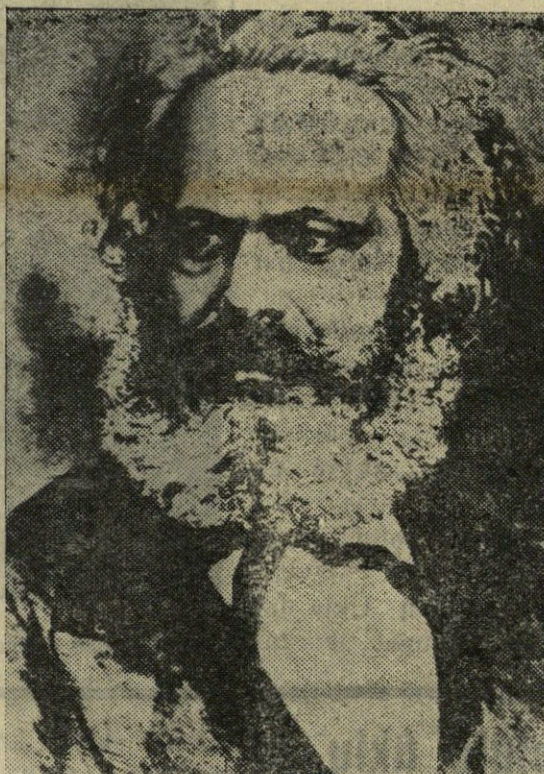
Mitingas baigėsi ovacijomis. Po mitingo, įstaigų, įmonių ir mokyklų kolonos parodo maršu praėjo pro tribuną.

Pasibaigus paradui, gimnazijos moksleiviai atliko keletą gimnastikos pratimų ir pašoko lietuvių tautinių šokių.

Gegužės 1-ją ir 2-ją d. d. visame mieste aidėjo dainos. Buvo organizuotos masinės vaikštynės.

Šiometinė Pirmoji Gegužės Kupiškyje praėjo žymiai išpuodingiau, negu bet kada anksčiau.

Gegužės Pirmoji buvo iškilmingai paminėta ir kituose Kupiškio apskrit. valsčiuose. J. Vasarinis

Gegužės 5 d. sukanka 130 metų nuo „Komunistų partijos manifesto“ autoriaus Karlo Markso gimimo. Karlas Marksas buvo vadas ir mokytojas pasaulinio proletariato, mokslinio komunizmo pagrindėjas. Per visą savo gyvenimą jis vedė nenuilstamą kovą prieš visų rūšių priespaudą ir reakciją. Karlo Markso mokslas—marksizmas naujosios istorijos epochos sąlygomis toliau išvystė didžiausią marksizmo teoretikais ir darbo žmonių vadais — Leninas ir Stalinas

Šimonyse

Šimonių miestelio salėje, balandžio mėn. 30 dieną 7 val. vakare įvyko iškilmingas posėdis Gegužės Pirmąją paminėti. Valsčiaus Vykdomojo Komiteto pirmininkui drg. Mėlynui atidarius iškilmingą posėdį ir išrinkus garbės ir darbo prezidiumą, pranešimą, skirtą Gegužės Pirmąją paminėti, padarė progimnazijos direktorius drg. Devindauskas. Po jo išsamaus pranešimo, uždarius iškilmingą posėdį, vietos progimnazijos moksleiviai visuomenei pasirodė su menine dalimi.

Gegužės Pirmąją dieną progimnazijos mokiniai, vadovaujami mokytojų, aplankė Adomynės apylinkės valsčius, kur pradžios mokyklos patalpose pastatė K. Binkio 5-kių veiksmų pjesę „Atžalyną“.

M Magylys

Kultūros darbuotojai skolinina valstybei

Kupiškio muziejaus kolektyvas, tik per radio paskelbus 3-sios Valstybinės paskolos TSRS liaudies ūkiui atkurti ir išvystyti pasirašymą, tuojau pat paskolino savo sutaupas valstybei.

Per 2 minutes čia realizuota virš 1.000 rublių.

Savo sutaupas gausiai skolinina valstybei ir kitų miesto kultūros—švietimo įstaigų darbininkai bei tarnautojai. Jie nori tarybinės liaudies gerovės pakilimo.

J. Gaigalas

Skapiškyje

Šventiškai išsipuošę vėliavomis, plakatais, Skapiškio miestelio darbo žmonės sutiko Gegužės Pirmąją. Balandžio mėn. 30 dieną 8 val. vakare progimnazijos salė prisipildė pilautėlė žmonių. Valsčiaus Vykdomojo Komiteto pirmininkas drg. Raneovas atidarė iškilmingą posėdį. Žodis pranešimui suteikiamas progimnazijos mokytojų drg. Markevičiui. Drg. Markevičius savo pranešime pažymėjo, kokiomis perspektyvomis Lietuvos darbo liaudies švėsdavo Gegužės Pirmąją smetoninės reakcijos metais, vaizdžiais faktais nu-

rodė tuos didžiulius atsiekimus Lietuvai įsijungus į broliškųjų tarybinių respublikų šeimą. Po drg. Markevičiaus pranešimo miestelio meno saviveiklos ratelis ir progimnazijos moksleiviai išpildė meninę dalį. Gegužės Pirmąją dieną miestelio įstaigų tarnautojai, darbininkai, darbo valstiečiai organizuotai susirinko į miestelio aikštę kur įvyko mitingas.

Vakare įvyko liaudies vaikštynės, pasilinksmimai ir pan.

M. Majonis

Visi dalyvaus miškų želdymo talkose

Liaudies ūkyje miško reikšmė yra milžiniška. Medienos pareikalavimas, vykdamas Stalino penkmečio liaudies atstatymo planą ir gerinant dirbančiųjų gerovę, nuolat didėja. Kaip statybos srityje, taip pramonėje miško medžiaga turi pirmąsias reikšmes. Be to, miškas yra grožio ir sveikatos šaltinis. Medicinos yra pripažinta, kad labai didelę gydomąją reikšmę turi plančių ligonius sausi pušynai. Visos žymiausios džiovininkų sanatorijos yra steigiamos pušynuose. Iš pušų išsiskyręs azotas veikia gydančiai žmogaus plaučius. Kiekvienas žino, kaip lengva kvėpuoti miško ore. Be to, miškai turi didelę įtaką krašto klimatui. Jie reguliuoja drėgmę ir turi apsauginę reikšmę laukams ir visam žemės akiui.

Vokiškieji okupantai, kurie smarkiai nualino didelę mūsų socialistinės tėvynės dalį, tiesioginiai prisidėjo ir prie miškų naikinimo. Tūkstančius hektarų brandžių medynų iškirto, geriausią statybinių ir kitos rūšies medžiagą išgabeno į Vokietiją. Šimtai ha žaibuojančių jaunuolynų išdego karo ir vokiečių okupacijos metu, o išdegusių ir iškirstų miško plotų atželdinti niekas visai nesirūpino.

Išvadavus Lietuvos TSR iš vokiečių okupantų jungo, buvo pradėta rūpintis miškų ūkiu. Nemaži plotai kirtimų ir išdegusių vietų jau apželdyti, bet dar dideli plotai laukia savo eilės.

Partija ir vyriausybė, turėdama tai galvoje ir siekdama sparčiau atkurti miškų ūkį ir patraukti plačias darbo masės prie miškų atstatymo, priežiūros ir apsaugos, bei gyvenviečių apželdinimo, o taip pat siekdama sėkmingai atlikti 1948 metų miško kul-

tūros darbu pavasario planą, Lietuvos S. Ministrų Taryba paskelbė nuo balandžio mėn. 10 dienos iki gegužės 10 d. „Miškų želdinimo mėnesį“. Želdymo darbams vadovauti Vilniuje paskirta centrinė komisija, o apskrityse, miestuose ir valsčiuose Vykd. Komitetai privalo organizuoti tą darbą apskrityse, miestuose ir valsčiuose vietinės komisijos miško sodinimo mėnesinėms talkai atlikti.

Pritraukti miško sodinimo mėnesinėms talkai atlikti vyresniųjų klasių moksleivius, jaunimą, miesto ir kaimo aktyvą. Mėnesinės talkos techniniais vadovais paskirti miškų ūkio pramonės darbuotojus, sodininkus, agronomus, mokytojus ir kitus kompetetingus žmones.

Suorganizuoti visuose valsčiuose ir miestuose aiškinamąjį darbą apie miško sodinimo mėnesinės talkos reikšmę ir uždavinius per specialias paskaitas mokyklose, įstaigose, įmonėse, skiriant ypatingą dėmesį darbu moksleivių, kaimų ir miestų jaunimui, neišskirdami gyventojų tarpe. Iš anksto vietose supažindinti miško sodinimo mėnesinės talkos dalyvius su elementarine medžių ir krūmų sėjos bei sodinimo technika.

Lietuvos TSR Ministrų Taryba nusitė, kad miško sodinimo mėnesinės talkos dalyvių darbas apmokamas pagal veikiantį miško kultūros darbų kainoraštį.

Spartesniai ir geresniai pavasario miškų želdymo darbai įvykdymui TSRS Miškų ūkio Ministerija paskelbė socializmo ir paskyrė nuolatiniams raudonajam vėliavos ir 600 000 rublių piniginių premijų.

Rokiškio Miškų ūkio darbininkai, tarnautojai ir inž.

techniniai personalas (į kurį įeina ir Kupiškio apskritis) savo tarnybiniame susirinkime išnagrinėjo 1948 m. pavasario miškų želdymo planą, įvykdantį 100 proc. iki gegužės mėn. 10 dienos ir iškviėtą socializmo Panevėžio Miškų ūkio darbininkus, tarnautojus ir inž. techninį personalą.

Laukiame, kad Kupiškio apskrities visos įstaigos, įmonės, organizacijos, mokyklos, o taip pat ir kiekvienas darbo valstietis, kuris supranta šio svarbų reikalą, prisidės prie šio garbingo vyriausybės nutarimo įvykdymo.

Rokiškio Miškų ūkio darbininkai ir tarnautojai tikisi plačiosios Kupiškio apskrities dirbančiųjų masių paramos, kad galėtų laiku ir sėkmingai įvykdyti miškų želdymo planą ir išleisti socializmo nuolatiniams.

Tat, visi kaip vienas, dalyvaus miškų želdymo talkose!

Bakasas,
Rokiškio Miškų ūkio
Direktorius

Minsko avalynės fabrike

Kėdainių amatų mokyklos № 8 auklėtinis Pranas Širvydas praktikuojant darbe

Daugiau dėmesio klubams — skaitykloms

Aiškinant partijos ir vyriausybės nutarimus, klubas — skaitykla vaidina didelį vaidmenį. Čia kiekvienu momentu darbo valstietis gali užsukti ir pasisemti naujų žinių apie einamąjį momentą.

Kad klubas — skaitykla tikrai būtų centras tarpe valstiečių agitacinio aiškinamojo darbo bare, reikalinga gerai ir buožė davė klubui — skaityklai, o kad gerai pastatyti tai vieną mažutį kambarį, kur darba, reikalinga, kad klubas — skaitykla būtų aprūpintas visokiais reikiama dalykais, kaip literatūra, patalpomis, baldais ir kita.

Nors ir yra daug vedėjų, kurie nori dirbti ir vesti klubą — skaityklą kaip reikalingą, tik, deja, jo norai negali pasiekti to dėl netinkamo vadovavimo iš aukščiau.

Kaip pavyzdį užpaimkim Svėdų valsčiaus, Butėnų apylinkės klubą — skaityklą, kuriam vadovauja energingas vedėjas drg. Brazdžiūnas. Bet jam darbe neadeda Svėdų

Valsčiaus Vyk. K-tas ir Kupiškio Apskrities Kultūros Švietimo Darbo skyrius. Jie nemato, kad drg. Brazdžiūnas kreipiasi į juos kelius sykius, kad paskirti klubui — skaityklai patalpas. Jie nemato to, kad drg. Brazdžiūnas moka buožei Jančiui stambias subuožes už tai, kad jam minėtas bo bare, reikalinga gerai ir buožė davė klubui — skaityklai, o kad gerai pastatyti tai vieną mažutį kambarį, kur darba, reikalinga, kad klubas — skaitykla būtų aprūpintas visokiais reikiama dalykais, kaip literatūra, patalpomis, baldais ir kita.

Valsčiaus Vykdomasis Komitetas neaprupina klubų — skaityklų kuru.

Tokie faktai testis ilgiau nebegali. Reikalinga kuo greičiau laiku Butėnų apylinkės ir kitas klubus — skaityklas aprūpinti patalpomis. Tik tada klubai — skaityklos suvaidins didelį vaidmenį darbo valstiečių tarpe, skleidami bolševikinę tiesą plačiosioms valstiečių masėms.

J. Žaibas

Akylai saugoti kolektyvinių ūkių visuomeninę nuosavybę

1933 m. sausio mėn. 7 d. nių ūkių laukuose. Įstatas VKP (b) Cn suviennyame plenumo draugas Stalinas pareiškė: „Jei kapitalistai prievartinę nuosavybę paskelbė šventa ir neliečiama, pasiekę savo laikų kapitalistinės santvarkos sutvirtėjimą, tautos, komunistai, dar labiau turime visuomeninę nuosavybę paskelbti šventa ir neliečiama, kad tuo pačiu įtvirtintume naujas ūkio formas visose gamybos ir prekybos srityse“ (Stalinas, „Leninizmo klausimai“ 381 psl., liet. kalba).

Tas draugo Stalino nurodymas pilnutinai liečia ir kolektyvinių ūkių nuosavybę, kaip vieną visuomeninės, socialistinės nuosavybės formų. Pavyzdiniai žemės ūkio artelės įstatai įpareigoja visus artelės narius griežtai saugoti savo kolektyvinių ūkių nuosavybę ir valstybines mašinas, dirbančias kolektyvi-

niams bei MTS mašinomis artelė žūri, kaip į visuomeninių reikalų išdavystę ir pagalbą liaudies priešinams.

Savo nutarime „Dėl kolektyvinių ūkių organizavimo respublikoje“ Lietuvos TSR Ministrų Taryba ir Lietuvos KP(b) CK rekomenduoja kolektyviniams ūkiams visuomeninę nuosavybę — kolektyvinių ūkių gerovės pagrindą. Rūpinamiesi išplėsti ir sutvirtinti visuomeninę kolektyvinių ūkių nuosavybę, tame pačiame nutarime Lietuvos TSR Ministrų Tarybos ir Lietuvos KP(b) CK

nutarė skirti kreditus kolektyvinių ūkių kapitalinėms investicijoms iki 75 proc. piniginių išlaidų, o mineralinėms trąšoms, daugiamečių žolių sėkloms ir daržovių kultūroms — iki 100 proc. piniginių išlaidų. Taip pat numatyta paskirti 1948 metų pirmam pusmečiui naujiems visuomeniniams pastatams statyti ir seniems remontuoti didelį kiekį miško medžiagos, duodant nuolat 50 proc. nustatyto mokesčio nuo kiekvieno kaimo.

Kolektyvinių ūkių nuosavybės atsiradimas vyksta įnirtingos klasių kovos procese. Priešingi elementai, skverbdamiesi į kolektyvinius ūkius, pirmoj eilėj įnirtingai puola kolektyvinių ūkių visuomeninę socialistinę nuosavybę. Jie pasiryžę visa kam: grobti, gadinti ir tiesiog naikinti kolektyvinių ūkių turtą — gyvulius, žemės ūkio mašinas, grūdus ir kitus produktus, blogai sėti, kenkėjiškai arli, siekda-

mi pakenkti laukams ir su mažinti derlingumą. Siekdamas pasiekti savo nusikaltimų pėdą, jie supainioja apskaitą ir ataskaitą kolektyviniuose ūkiuose.

Visa tai įpareigoja kolektyvinių ūkių valdybą, visus kolektyvinių ūkių valstiečius būti budriems ir griežtai apsaugoti kolektyvinių ūkių visuomeninę nuosavybę. Ypatingą dėmesį reikia skirti saugojimui, sandėlininkams, sąskaitininkams ir kitus asmenis, kuriems tiesiogiai pavesta kolektyvinių ūkių turtą apsaugą ir apyskaitą. Reikia skirti tokius darbus išmėgintus ir ištikimus artelius žmones, sistemingai tikrinti turtą saugojimą. Apie kiekvieną neatsargų ir nusikaltimą pasiegiama su kolektyvinių ūkių turtu turi būti pranešama visiems artelės nariams, o nusikaltėliai turi būti kolektyvinių ūkių valstiečių griežtai pasmerkti.

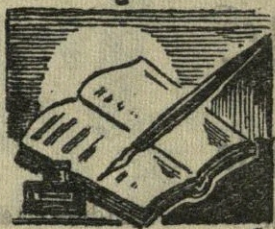
Ypatingą dėmesį reikia kreipti į apskaitos ir ata-

skaitos reikalus. Be gerai sutvarkytos apskaitos neįmanoma tvarkyti stambaus ūkio. Kur nėra reikalingos apskaitos, ten suka sau lizdą, apgavikai ir vagys.

Tiesę naudotis ir tvarkyti kolektyvinių ūkių turtą turi tik kolektyviniai ūkiai jų valdybos organų asmenyse. Niekas negali paimti sau turto, priklausančio kolektyviniam ūkiui, naudotis kolektyvinių ūkių pinigais, darbo gyvuliais ir produktais, reikiama, nenumatytiems kolektyvinių ūkių įstatais arba specialiu vyriausybės nutarimu.

Tik išvystant ir stiprinant visuomeninį kolektyvinių ūkių turtą galimas medžiaginės ir kultūrinės kolektyvinių ūkių valstiečių gerovės kilimas. Visuomeninio turto saugojimas ir dauginimas yra dėl to gyvybinis kiekvieno kolektyvinių ūkių valstiečio reikalas.

F. Šatalovas

LITERATŪRINIS PUSLAPIS

Petras Cvirka

(1909 — 1947)

Gegužės mėn. 2 d. sukako metal, kai tarybinė literatūra neteko geriausio savo rašytojo ir organizatoriaus, Lietuvos Tarybinių Rašytojų Sąjungos pirmininko Petro Cvirkos. Petras Cvirka buvo ir pasiliko lietuvių tarybinėje literatūroje šviesiausia asmenybė, socialistinio realizmo pradininkas, tarybinės literatūros ugdytojas.

Kilęs iš vargingųjų valstiečių, sunkiais keliais siekęs mokslo, P. Cvirka iš pat jaunystės buvo nusistatęs prieš buržuazinę visuomenę, jos miesčionišką kultūrą ir fašistinį režimą. Dar buržuazinės Lietuvos laikais jis turėjo artimiausių ryšių su Lietuvos komunistų partija ir jos vadovaujama darbo masių kova, o užėmė 1940 m. ir pats tapo komunistas. Tėvynės karo metais, ir vėliau, tarybinėje Lietuvoje stojo į socializmo kuriamąjį darbą. P. Cvirka dirbo ne tik kaip rašytojas, bet ir kaip komunistas visuomenininkas. P. Cvirka buvo LTSR Aukščiausiosios Tarybos narys.

Rašyti P. Cvirka pradėjo jaunatvės metais ir tuojau užėmė vieną ryškiausių vietų kairiojoje, pažangiojoje tų laikų lietuvių literatūroje. Pirmam savo eilėraščių rinkiny „Pirmosios mišios“ (1928), kuris fašistinės cenzūros buvo konfiskuotas ir pirmam novelių rinkiny „Saulėlydis Nykos valsčiuje“ jau pasireiškė ir P. Cvirkos stiprus, šviežias realistiškas rašytojo talentas, ir jo kritiškos, neigiančios pažūros. Buržuazinės santvarkos kritika ir pajuokimas pasireiškė pirmam P. Cvirkos didesniai kūrinijai — jo dviejų tomų romane „Frank Kruk“ (1934 m.). Šiame romane P. Cvirka atskleidė ir nuuogino carizmo laikų ir buržuazinės Lietuvos gyvenimą, miesčionišką ir valdininkiją, ryškiai parodė taipgi ir kapitalistinės Amerikos daug badingų bruožų. Savo gyvu stilium, satyra, ir patrauklumu „Frank Kruk“ pasidarė viena iš pačių skaitytojų masių mėgiamiaus-

sių knygų, kokia ji pasilikus ir šiandien.

Tačiau aukščiausio realistiško ir kritiško laipsnio buržuazinės Lietuvos tikrovės atveju P. Cvirka pasiekė antruoju savo romanu „Žemė maitintoja“ (1935 m.). Tai yra ryškus buržuazinės žemės reformos Lietuvoje, buržuazinės demokratijos ir fašistinio režimo demaskavimas ir ryškiausias lietuvių literatūroje kūrinys apie klasių kovą ir valstiečių išnaudojimą buržuaziniam kaime.

Nemažą indėlį į lietuvių pažangiąją anų laikų literatūrą P. Cvirka padarė ir visa eile kitų savo kūrinių — romanu „Meisteris ir sūnu“ (1936 m.), vaizduojančiu Lietuvos darbo žmonių kovą dėl savo teisių 1905 metų revoliucijos metais, naujų novelių rinkiniu „Kasdieninės istorijos“, kuriose P. Cvirka tęsė buržuazinės visuomenės buitinio ir moralinio puvimo demaskavimą. Reikia pažymėti ir jo puikias apysakas ir pasakas vaikams ir jaunimui — šiems uoliausiems literatūros mėgėjams ir skaitytojams (apysakų rinkinys „Čukriniai avinėliai“, „Nemuno pasakos“, „Pasaka pasaką veja“ ir t. t.).

Dar didesnis P. Cvirkos kūrybos pakilimas prasidėjo laimėjus Lietuvoje tarybinę santvarką ir P. Cvirka tie siogiai įsijungus į socialistinės statybos ir tarybinės lietuvių literatūros kūrybinį darbą socialistinio realizmo pagrindais. 1940-1941 metų laikotarpiu jis sukūrė puikias noveles apie tarybinę žemės reformą („Ažuolas“), žlugusią kapitalistinę santvarką („Prašau paslaptys“, „Ažuolo šaknys“ ir kit.), nuverstą emetoninį režimą („Marių kiaulytė“, „Nosis“ ir kit.). Tėvynės karo metais P. Cvirkos kūryba dar labiau išsiplėčia, atspėdama žiaurių vokiečių fašistų okupacijos reiškinius (novelės „Vokietis“, „Mikučio vargai“), neapykanta okupantams ir tarybinių partizanų

kovą („Šuliny“, „Lakštingala“, „Bausmės ranka“), tarybinių tautų draugystę („Vienas paveikslas“ ir kit.). Puikiai panaudojo P. Cvirka, kovai prieš hitlerinius okupantus ir liaudies tautosaką, (pasakų rinkinys „Sidabrinė kulka“). Visos šios apysakos sudarė vėliau geriansiųjų jo novelių rinkinį „Ažuolo šaknys“ (1945 m.), kuriame jis pasiekė tiek socialistinio ryškumo, tiek ir aukšto meistriškumo.

Pokarinė tematika P. Cvirka jau neteko padirbėti. Bet ir tas, ką jis parašė (apysakų rinkinys „Brolybės sėkla“, išėjęs jau po autoriaus mirties), yra geriausia šiandieninės lietuvių tarybinės literatūros pažiba ir socialistinio realizmo įkūnijimas.

P. Cvirka aukštu savo kūrybos idėjiškumu ir meniškumu pirmas praskynė kelią lietuvių literatūrai į visą tarybinę ir pasaulinę žinomybę. Dar 1936 metais jo romanas „Žemė maitintoja“ buvo išverstas ir išleistas Maskvoje rusų kalba. Tėvynės karo metais P. Cvirkos novelės buvo verčiamos ne tik į rusų kalbą, bet ir į įvairias kitas Tarybų Sąjungos tautų kalbas, o taipgi Europos tautų (anglų ir kit.), ir net kinų kalbą. Neseniai vėl išėjo rusų kalba storas P. Cvirkos raštų rinkinys.

Nemažiau rūpinasi padaryti P. Cvirkos kūrybą žinomą ir praeinamą plačiausiems lietuvių tarybiniams skaitytojams. Tuo reikalu išleisti naujom laidom jo romanai „Žemė maitintoja“, „Frank Kruk“, apysakos ir pasakos vaikams ir kit. Ruošiamas pilnas P. Cvirkos raštų išleidimas, kurie sudarys apie 10 tomų.

P. Cvirkos raštų paskleidimas mūsų tarybinėje liaudyje, kuriančioj socializmą, žavėjimasis puikia jo kūryba yra garbingas ir geriausias P. Cvirkos atminimas. Tas atminimas amžinai nenustos degęs lietuvių tautos širdyje.

B. Pranskus

P. Kralikas

LIETUVAI

Garbingų tautų šeimoje
Tu eini nauju keliu.
Lietuva mano brangioji,
Tu be ponų, be vergų.

Vėl naujakurys artojas
Aria nuosavus laukus.
Vėl žaliuoja vasarą,
Linksmas džiaugiasi žmogus.

Niekas nebeskriaus artėjo—
Čia Tarybų Lietuva.
Amžių amžiams suplasnojo
Raudonoji vėliava.

Gyva literatū būvelio veikla

Prieš mėnesį laiko įsisteigęs Kupiškio suaugusiųjų progimnazijoje jaunųjų literatū būrelis plečia savo veiklą. Į būrelį įstojo 25 progimnazijos mokiniai. Energingos būrello vadovės mokytojos Andrijauskienės iniciatyva jau įvyko 4 jaun. literatū susirinkimai. Leidžiamas būrello sienlaikraštis „Pirmieji žingsniai“.

I. Laumazirgis

J. Valentas

DARBO ŽMOGAUS GALIA

Pilki laukų arimai,
Vienkiemiai, miestai, sodžiai,
Įvairūs išradimai
Priklauso darbo žmogui.

Į purią, juodą žemę
Beria grūdus artojas.
Iš mažo silpno daigo
Milžinas javas stoja.

Dirvoni, pelkės, krūmai
Virsta puikiais arimais.
Iš jų, kaip tiršti dumai,
Verčias javų vežimai.

Ant tuščio, pliko lauko
Išauga puikūs miestai
Reikia tik darbo žmogui
Tvirtai ranka paliesti.

Išdidus stovi rūmai,
Mašinos ora skrodžia!...
Tai vis žmogaus gabumai
Stebuklą šį parodė!...

Žmogus pakilo paukščiu,
Juros dugną išraižė,
Mieste ir kalmo grioty
Radio tonai žaidžia.

Darbo žmogus nemiega!...
Darbas jam — idealas!...
Rimtai kiekvieną dieną
Vis kala, kala, kala!...

Miknių Juzė

TARYBINĖ MOTERIS

Kai kartais gyvenimą sudrumsčia audros...
Kai jo horizontą drasko vėjai pikti!...
Kai ir švelnios širdys pasidaro žiaurios,
Ji-nenugalima... Jos meilė beribė, plati!...

Ji — moteris Tarybinės Tėvynės...
Motina — didvyrių dvasias įkvėpėj!...
Mergaitė — alsuojanti kvapu žalumynų!...
Tiktai ji Tėvynės karą šį laimėjo.

Kai priešas apgulė Tarybų žemę,
Kai liaudies širdis krauju ir ašaromis pasruvo,
Kai rytai buvo lindesių aptemę,
Tarybinė moteris pergales simboliu buvot!...

Motina laimina sūnų į žygį...
Mergaitė mylimajam įkvėpė draugą...
O kai karštos kovos gaisrų pražydo,
Žmona mylima vyrą ragino ir prašė:

— Žygiuok nesvyruodamas per ugnį, plieną!...
Bailio akimis nežvelk į pavojų!...
Kaukis!... Būdek ir naktį ir dieną!...
Nešk pergales vėliavą į naują rytą!...

Ir kovėsi vyrai... Žaibo mostu mojoj...
Nestlaikė priešo geležinės gretos...
Tarybinė moteris neverkė, nerimojo...
Negailėjo ir ji fašistui granatos!...

Ji užfrontė!... Ji partizanė!... Ji lakūnė!...
Ji negailėtingai sviedė priešui kerštal!...
Tarybinė moteris — ne pataikūnė!...
Budeliams durų ji nevarsto.

Nors meilė jos švelni, kaip lelijos žiedas...
Kantrybė tyli, kaip nebilio lūpos...
Bet priešui ji baisi... Mirtis jam ir pagležai!...
Prieš priešą ji neklups ir neklupo!...

Didvyrė ji šeimoj!... Didvyrė frontel!...
Didvyrė liaudyje, minioj!...
Garbingas jos vardas „Moteris“
Skamba Tarybų Sąjungoje.

Garbė tau, didvyrė moterie!...
Garbė tau, motin žilagalvė!...
Ir tau, mergaitė, tebūna garbė,
Kad priglaudei žuvusiojo galvą!...

Kupiškio MTS traktorininkai talkininkauja valstiečiams

Važiuojant Subačiaus link, keliose vietose girdisi traktorių užimas. Tai Kupiškio MTS traktorininkai su plieniniais žirgais dirba darbo valstiečių laukuose. MTS traktorininkai šiam darbui iš anksto gerai pasiruošę: buvo suskirstytos traktorių brigados, gerai atremontuoti traktoriai ir prikabinamasis inventorių bei pilnai apsirūpinta skystu kuru. Visa tai duoda galimybę MTS traktorininkams sėkmingai vykdyti pavasario darbų planą. Darbo valstiečiai, matydami gerą traktorininkų darbą, kasdien ateina į MTS sudaryti sutarčių jų žemei apdirbti. Kupiškio valsč., Norianų kaimo naujakuris Zlotkus Jonas pasakoja savo kaimynas. „MTS traktorininkai mano žemę išdirbo gerai. Tikiu, kad tas man duos gausų derlių. Šiuo ir kitiems valstiečiams pasinaudoti MTS traktorininkų parama.“ MTS traktorininkų parama džiaugiasi ir Žvėrių kaimo valstietė Vėžionė, ku-

rios žemė, apdirbta traktorininkų, dabar jau baigiama išėti.

MTS traktorininkai išpareigojo žymiai viršyti darbo planus. Prisiimtus išpareigojimus garbingai diena iš dienos įvykdo traktorininkas Janulis po 250 proc. Traktorininkai Jodiškis, Vanagas, Novikovas ir visa eilė kitų darbo normas kasdieną taip pat žymiai viršija. MTS traktorininkai iš pirmųjų dienų atėjo į pagalbą Viešintų valsčiaus „Raudonėji Vėliava“ kolektyvinio ūkio valstiečiams. MTS direktorius drg. Barkauskas ir kiti tankiai lankosi pas tuos valstiečius, kurių žemės buvo apdirbtos MTS traktorių. Jis išsiaiškina atlikto darbo trūkumus, kad vėliau jas ištaisyti. MTS traktorininkai talkininkauja darbo valstiečiams. Galima drąsiai tikėtis, kad MTS kolektyvas šiais metais garbingai įvykdys ir viršys luotą darbų planą.

Š. Uosis

Obligacijų laikytojai

Remiantis LTSR Ministrų terminais:

Tarybos nutarimu „Dėl obligacijų pakeitimo apskrityse“, Kupiškio apskrities Vykdomasis Komitetas nutarė Kupiškio apskrityje pravesti obligacijų keitimą sekančiais

Kupiškio mieste Vyk. K-to ir Taupomojoje kasoje obligacijų keitimas vyks nuo š. m. gegužės mėn. 25 d. iki š. m. rugpjūčio mėn. 1d.

Valsčiuose:

Subačiaus, Gelazių ir Skapiškio valsčiuose nuo š. m. mėn. 12 d. iki gegužės mėn. 26 d. iki birželio mėn. 21 d.

Šimonių, Viešintų ir Svėdaičių valsčiuose nuo š. m. bir-

želio mėn. 21 d. iki liepos mėn. 12 d. Kupiškio ir Aukštupėnų valsčiuose nuo š. m. liepos mėn. 12 d. iki š. m. rugpjūčio mėn. 1 d.

Piniginės premijos už vilkų naikinimą

Pagal LTSR Ministrų Tarybos nutarimą medžiotojams už vilkų naikinimą bus mokamos sekančios piniginės premijos:

a) už kiekvieno vilkiuko, jaunesnio kaip 3 mėnesių am-

žiaus sunaikinimą — 150 rublių. d) už vilką, senesnę kaip 3 mėnesių, — 300 rublių. c) už vilko lizdo sunaikinimą (vilkės ir ne mažiau kaip 3 vilkiukų) — 1.500 rublių.

Ir ilgai taip tęsis?

Prieš metus laiko įsikūrus Subačiuje kinui, miesto darbo žmonės tikėjosi, kad kino mechanikas drg. Laucius dės visas pastangas normaliam demonstravimui. Tiesa, pradžioje Laucius stengėsi sąžiningai dirbti. Subačiaus miestelio kino lankytojai buvo patenkinti drg. Lauciaus darbu.

Tačiau dabartinio metu tenka girdėti iš eilės kino lankytojų nusiskundimų apie blogą drg. Lauciaus darbą. Dažnai pasitaiko, kad pradėjus demonstruoti, kinofilmas nutrūksta ir kino lankytojai turi skirstytis namo. O kitą dieną atėjus žinrėti to paties filmo, vėl reikalaujama pirkti naujus bilietus. Be to filmų demonstravimo metu drg. Lau-

cius dažnai esti girtas.

Kino lankytojas drg. Vyšniauskas nusiskundžia, kad jam perkant bilietą už 1 rublį, nežinia dėl kokių priežasčių, buvo paimta 2 rubliai.

Dvariškių apylinkėje, Stirniškių kaime vieną kartą drg. Laucius atvažiavo 3 valandas vėliau paskelbto laiko, o valstiečiai, nesulaukdam, išsikirstė namo. Antrą kartą Laucius paskelbęs visai nenuvažiavo į minėtą kaimą pademonstruoti kinofilmo. Tokiu drg. Lauciaus elgesiu labai pasipiktinę kino lankytojai ir pageidauja, kad drg. Laucius nesažiningu darbu sudomėtų atatinami tarybinės valdžios organai.

M. Kasparaitis

UŽSIENIO ŽINIOS

Dėl Plats — Milso pašalinimo iš leiboristų partijos

LONDONAS, IV. 29 d. (TASS). Vakar paskelbtame leiboristų partijos vykdomojo komiteto pareiškime apie Plats-Milso pašalinimą iš leiboristų partijos pasakyta, kad iš 36 parlamento narių, pasirašiusių telegramą Italijos socialistams, kuriems vadovauja Neni, 15 parlamento narių pareiškė, kad jie arba nėra pasirašę telegramos, arba ją pasirašė per nesusipratimą, ir po to atsiėmė savo parašus.

LONDONAS, IV. 29 d. (TASS). Pres Asošiešn agentūra paskelbė tokį Plats-Milso pareiškimą:

„Aš buvau pašalintas iš leiboristų partijos, nes mėginu vykdyti mano per rinkimus prisiimtus išpareigojimus kovoti dėl laisvos, laimingos, klestinčios ir nepriklausomos socialistinės Anglijos. Kai dėl telegramos Neni, tai aš teigiu, kad jokie parašai nebuvo padėti telegramoje be pasirašiusių asmenų sutikimo, ir todėl tas atsitikimas negali būti pagrindu man reikšti pretenzijas.

Taip pat neteisinga nurodinti, esą telegramos nusiuntimas yra partinės politikos sulaužymas. Matyti, priežastis buvo mano kritiški pasisakymai ryšium su užsienio politika. Dešinieji vyriausybės lyderiai įvėlė Angliją į Uolstrito karinę stovyklą.

Bevinio politika — tai politika Anglijos bei Britų Tautų Bendruomenės šalių kapituliacijos prieš Ameriką už dolerių saujelę. Toji politika kainavo jau mums šimtus milijonų sterlingų svarų ryšium su darbo jėgos ir medžiagų išekvojimu. Anaipol nepadedanti išspręsti mūsų ekonominius sunkumus, toji politika tik didina juos. Ta politika, jei tik jai nebus padarytas galas, atves mūsų tautą į galutinį bankrutavimą. Anglija taps kažkuo panašiu į koloniją, ir mūsų didžioji šalis užbaigs savo gyvavimą naujame, dar baugesniame kare.

Nutarimas pašalinti mane iš partijos nėra stiprumo požymis. Jis rodo, kokią nevilį sukelia kai kuriems partijos lyderiams auganti visame sąjūdyje ir šalyje opozicija prieš tą kursą, kurį jie varo, atmesdami savo principus ir savo išpareigojimus.

Meginimai pakeisti vyriausybės užsienio politiką negali būti nuslopinti tokiu apgailėtiniu ir netinkamu politinio persekiojimo aktu, kurio liudininkais mes šiandien esame. Nematyta srovė mane paremiančių laišku bei rezoliucijų, yra tikras nurodymas į tai, kokios yra faktinės nuotaikos leiboristiniame sąjūdyje.

(ELTA).

Padėtis Graikijoje

BELGRADAS, IV. 29 d. (TASS). Laisvosios Graikijos radijo stotis vakar paskelbė Eleferio Elada agentūros pranešimą, kuriame kalbama apie liaudies valdžios organų aktyvią veiklą Graikijos išvaduojoje teritorijoje. Šių metų vasario 8 d. Filhates rajone ir Epire įvykdyti rinkimai liaudies komitetus ir liaudies teismus. Rinkimuose dalyvavo 95 procentai visų rinkėjų. Agrafos rajone sukurta 13 liaudies

komitetų ir 13 liaudies teismų. Greveno ir Domokoše apygardose sukurti apygardų liaudies teismai. Atidaryti kooperatiniai namai Florinos rajono Lemos, Agnos — Germanos, Kaliteos ir Plati kaimuose. Kaliteos kaime liaudies komitetas padalino tarp bežemių valstiečių visą karinių nusikaltėlių ir stambių žemvaldžių žemę.

(ELTA).

Suomijos selmas patvirtino Tarybų Sąjungos — Suomijos draugystės, bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos sutartį

HELSINKIS, IV. 28 d. (TASS). Šiandien Suomijos seimas 157 balsais prieš 11 patvirtino vyriausybės pasiūlymą pritarti draugystės,

bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos sutarčiai tarp Tarybų Sąjungos ir Suomijos.

(ELTA).

VDK laimėjimas dujų pramonės savitarpio pagalbos kasos rinkimuose

PARYŽIUS, IV. 29 d. (TASS). Laikraščio „Jumantė“ pranešimu, įvykusiuose Paryžiaus rajono elektros apšvietimo ir dujų pramonės savitarpio pagalbos kasos rinkimuose visuotinės darbo konfederacijos (VDK) kandidatai gavo 77 procentus, „Fors Uvrier“ kandidatai — 13 pro-

centų, „Prancūzijos krikščionių darbininkų konfederacijos“ kandidatai — 7 procentus ir inžinierių — technikinių darbuotojų federacijos — 2 procentus balsų.

Palyginti su paskutiniaisiais rinkimais, VDK sąrašai visur gavo didesnę balsų skaičių.

(ELTA).

Singapūro valdžios organai uždraudė Gegužės Pirmosios demonstraciją

ŠANCHAJUS, IV. 29 d. (TASS). Pranešimu iš Singapūro valdžios organai uždraudė Singapūro profsąjungų federacijai organizuoti Gegužės Pirmosios demonstraciją, kar-

tu pareiškdami, kad, jeigu demonstracija bus vis dėlto suorganizuota, bus iškviesta kariuomenė „tvarkai užtikrinti“.

(ELTA).

Demonstracijos Pietų Korėjoje

NIUJORKAS, IV. 29 d. (TASS). United Pres agentūros pranešimu, Seule, priešais „Sudo“ viešbutį, įvyko demonstracija, kurioje buvo protestuojama prieš tai, kad vadinamoji SNO komisija Korėjai pritarė planui rinkimams vykdyti Pietų Korėjoje (tame viešbutyje gyvena daugelis SNO komisijos atstovų). Ju-

naited Pres agentūros Seulo korespondento pranešimu, turimomis žiniomis, Korėjos policija, šaudydama iš šautuvų „tuščiais šoviniais“, šiandien išvaikė takstantį demonstrantų, kurie apsupti policijos nuovadą Pagodos parke Seulo miesto centre. Policija suėmė kelis žmones.

(ELTA).

KRONIKA

Prieš kurį laiką Australijos Vyriausybė kreipėsi į TSRS Vyriausybę siūlydama savitarpiškai pertvarkyti diplomatines atstovybes į ambasadas ir pasikeisti ambasadoriais tarp TSRS ir Australijos. Tarybų Sąjungos Vyriausybė priėmė tą pasiūlymą.

Ryšium su tuo TSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas paskyrė TSRS Pasiuntinį LIFANOVA. Nikolajų Michailovičių TSRS Nepaprastuoju bei Įgaliojotuoju Ambasadorium Australijoje.

Atsakingas Redaktorius A. DAGELIS